

Светски дан хране, 16.октобар 2012.године

Пољопривредне задруге: кључ за обезбеђење хране у свету

Светски дан хране, 16.октобар ове године се обележава под слоганом "Пољопривредне задруге: кључ за обезбеђење хране у свету" и усмерен је на пољопривредне задруге и њихов допринос смањењу глади и сиромаштва у свету. Циљ је подизање свести, ширење информација и знања, али и мобилисање јавног мњења и фондова у корист глобалне борбе против глади. Од процењених скоро милијарду гладних у свету 70 процената живи у руралним пољопривредним областима. Ово је највећи број гладних људи од 1970. године који није последица само слабих приноса хране већ и високих цена намирница, малих прихода и повећања незапослености као резултата глобалне економске кризе.

У првој половини 21.века са порастом светске популације на 9 милијарди људи потражња за храном ће се скоро удвостручити, а истовремено усеви се све више користе као биоенергент и у друге индустријске сврхе. Нови и традиционални захтеви за пољопривредним производима представљају растући притисак на већ осиромашене пољопривредне ресурсе. Пољопривреда је принуђена да се такмичи за земљиште и воду са градским насељима, а истовремено је под притиском адаптације на климатске промене, покушава да помогне очувању природних станишта, очувању угрожених врста и биодиверзитета. Ипак, све мање људи ће живети у руралним областима и све мање ће се бавити пољопривредном производњом па је неопходан развој нових технологија ради повећања производње са све мање земљишта и све мање радне снаге.

Стога се неминовно намећу следећа питања:

- Које су могућности производње довољних количина хране по приступачним ценама или ће растуће цене хране повећати популацију гладних и сиромашних у свету?
- Како у условима пораста цена хране обезбедити исхрану за очување здравља сиромашних?

- Колико је слободних капацитета воде и земљишта на располагању за обезбеђење довољних количина здравствено безбедне и квалитетне хране?
- Које доступне нове технологије могу да помогну у ефикаснијем коришћењу већ осиромашених ресурса?
- Како учинити правилну исхрану доступном и спречити појаву болести и стања која су последица неправилне исхране?
- Да ли улажемо довољно у истраживања како бисмо обезбедили одговарајућа решења на време?
- Да ли ће нове технологије бити доступне онима којима су најпотребније - сиромашнима?
- Колико климатске промене утичу на пољопривредну производњу?
- Шта можемо да учинимо за очување животне средине ради обезбеђења здравствено исправне воде, ваздуха, земљишта од којих зависи и безбедност хране?

Пољопривредне задруге су већ главно средство борбе против глади и сиромаштва у свету, али би могле да постигну много више. Време је да се ове организације оснаже и олакша њихова експанзија стварањем одговарајућих предуслова у друштву. Бројне приче о успеху широм света показале су да руралне институције доприносе безбедности хране тако што помажу мале фармере, узгајиваче стоке, власнике шума и рибњака да имају приступ информацијама, алаткама и средствима која су им потребна. То им обезбеђује да повећају производњу хране, рекламирају своју робу и обезбеде посао, али и унапређују своју производњу и безбедност хране у свету.

Многи мали произвођачи у земљама у развоју сусрећу се са бројним тешкоћама. Често немају информације о томе шта се дешава на националном или међународном тржишту. За њих, како би имали користи, више цене хране би требало да прођу кроз читав систем вредности како би уопште доспеле до произвођача.

Фармери се суочавају са тешкоћама у приступу квалитетним информацијама. Док продајна цена жетве може бити висока, фармери морају да укључе разне трошкове, као куповину семена и ђубрива пре одлуке да прошире своју производњу. Приступ зајмовима такође може да буде проблем.

Чак и у повољним условима, многи мали произвођачи се ипак суочавају са другим препрекама као што су немогућност транспорта производа до пијаца или одсуство одговарајуће инфраструктуре у руралним областима.

Због свега наведеног, високе цене на међународном тржишту нису резултирале бољим приходима за мале произвођаче.

Ипак, постоје и добре вести.

Истраживања и искуство показују да уколико делују сами фармери немају користи од виших цена хране, док они који делују преко организација и кооператива имају веће могућности за превазилажење кризе.

Циљ је да се боље разуме улога коју задруге имају у постизању безбедности хране и смањењу сиромаштва. Одговарајућа, транспарентна легислатива, олакшице и могућност за дијалог су неопходни предуслови за настанак и развој задруга које треба да обезбеди држава.

Јакe задруге и друге организације произвођача могу да превазиђу тешкоће тако што својим члановима нуде низ услуга: приступ природним изворима (ресурсима), информацијама, комуникацију, тржиште, технологију и усавршавање. Такође, они олакшавају учешће произвођача у процесу доношења одлука.

Задруге имају централно место у формирању вештина малих произвођача, обезбеђујући им информације и знање, помажући им да уведу иновације и да се прилагоде новим тржиштима. Неке од њих помажу у изградњи капацитета за

анализу производних система, идентификацију проблема у производњи, тестирању могућих решења и увођењу технологија које су прилагођене систему производње.

Комисија Уједињених Нација за безбедност хране је значајно међдржавно тело за ревизију и праћење политика у вези са безбедношћу хране у свету. Ова комисија удружује више заинтересованих страна укључујући националне владе, регионалне и интернационалне организације- удружања произвођача хране под окриљем Организације за храну и пољопривреду (ФАО). Значајан допринос комисије је припрема и усвајање нацрта водича за обраду земље, приступ рибњацима и шумама. Ови водичи ће омогућити националним владама усвајање закона и правилника о приступу, могућностима искоришћавања и власништву над земљиштем, рибњацима и шумама.